EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

6. november 2008 *

Kohtuasjas C-155/07,

mille ese on EÜ artikli 230 alusel 19. märtsil 2007 esitatud tühistamishagi,

Euroopa Parlament, esindajad: R. Passos, A. Baas ja D. Gauci, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Arpio Santacruz, M. Sims ja D. Canga Fano,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

keda toetab:

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: A. Aresu ja F. Dintilhac, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas ning kohtunikud A. Ó Caoimh (ettekandja), J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka, ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: osakonna juhataja M.-A. Gaudissart,

arvestades kirjalikus menetluses ja 14. mai 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 26. juuni 2008. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma hagiavalduses palub Euroopa Parlament Euroopa Kohtul esiteks tühistada nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsus 2006/2016/EÜ, millega Euroopa Investeerimispangale antakse ühenduse tagatis ühendusevälistele projektidele antavatest laenudest ja laenutagatistest tekkida võiva kahjumi puhuks (ELT L 414, lk 95, edaspidi „vaidlustatud otsus") ja teiseks juhul, kui Euroopa Kohus vaidlustatud otsuse tühistab, jätta selle tagajärjed kehtima kuni uue otsuse vastuvõtmiseni.

Vaidluse taust ja menetlus Euroopa Kohtus

2 22. juunil 2006 esitas Euroopa Ühenduste Komisjon ettepaneku vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseks. Ettepanekus oli õigusliku alusena märgitud EÜ artikkel 181a.

3 30. novembril 2006 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni arvamusega nimetatud ettepaneku kohta, milles paluti muudatusena nr 1 lisada õiguslikuks aluseks ka EÜ artikkel 179. Ta palus seega komisjonil ettepanekut vastavalt EÜ artikli 250 lõikele 2 muuta.

4 Komisjon oma ettepanekut selles suhtes ei muutnud ning 19. detsembril 2006 võttis Euroopa Liidu Nõukogu vaidlustatud otsuse vastu EÜ artikli 181a alusel.

5 Kuna Euroopa Parlament leidis, et vaidlustatud otsuse õiguslikuks aluseks oleks pidanud olema ka EÜ artikkel 179, esitas ta käesolevas kohtuasjas lahendatava tühistamishagi.

6 Euroopa Kohtu presidendi 10. oktoobri 2007. aasta määrusega lubati komisjonil nõukogu nõuete toetuseks menetlusse astuda.

7 Euroopa Investeerimispanga (EIP) menetlusse astumise taotlus jäeti Euroopa Kohtu presidendi 25. oktoobri 2007. aasta määrusega rahuldamata, sest EIP ei ole Euroopa Ühenduse institutsioon; viimaste ammendav loetelu on esitatud EÜ artikli 7 lõikes 1.

Õiguslik raamistik

8 Otsuse preambuli põhjendus 3 on sõnastatud järgmiselt:

„Et EIP saaks toetada Euroopa Liidu välistegevust, ilma et see mõjutaks EIP krediidireitingut, tuleks EIP-le anda ühenduse eelarvetagatis tehingute tegemiseks väljaspool ühendust. […]”

9 Otsuse põhjenduses 4 on märgitud, et ühenduse tagatis peaks katma nõukogu 17. juuli 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1085/2006, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahendid („IPA") (ELT L 210, lk 82), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1638/2006, millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi loomise kohta (ELT L 310, lk 1), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1905/2006, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend (ELT L 378, lk 41), hõlmatud riikides EIP abistamiskriteeriumidele vastavatele investeerimisprojektidele antud laenudest ja laenutagatistest tekkiva kahjumi, kui sellise laenu rahastamine toimub või tagatis antakse kooskõlas sõlmitud lepinguga, mis ei ole aegunud ja mida ei ole tühistatud.

10 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 7 on märgitud:

„Alates 2007. aastast toetatakse [liidu] välissuhteid ka uute rahastamisvahenditega, nt IPA, [Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendiga], [arengukoostöö rahastamisvahendiga] ja stabiliseerimisvahendiga [, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1717/2006 (ELT L 327, lk 1)]."

11 Vaidlustatud otsuse preambuli põhjendus 8 on sõnastatud järgmiselt:

„EIP finantstehingud peaksid olema kooskõlas [liidu] välispoliitikaga, sealhulgas konkreetsete piirkondlike eesmärkidega, ja seda toetama. Tagades üldise ühtsuse [liidu] meetmetega, peaks EIP poolne rahastamine täiendama vastavat ühenduse antava abi poliitikat, programme ja vahendeid erinevates piirkondades. […]"

12 Vaidlustatud otsuse preambuli põhjendused 12–14 on sõnastatud järgmiselt:

„(12) EIP rahastamistegevus Aasia ja Ladina-Ameerika riikides viiakse järk-järgult kooskõlla [liidu] koostööstrateegiaga nendes piirkondades ning see täiendab ühenduse eelarvest rahastatavaid vahendeid. EIP peaks seadma eesmärgiks oma tegevuse järkjärgulise laiendamise paljudesse nende piirkondade riikidesse, sealhulgas vaesematesse riikidesse. […]

(13) Kesk-Aasias peaks EIP keskenduma suurematele energia tootmise ja edastamise projektidele, millel on piiriülene mõju. […]

(14) Täiendavalt EIP Cotonou lepingu kohasele tegevusele Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikides peaks EIP Lõuna-Aafrikas keskenduma avalikku huvi pakkuvatele infrastruktuuriprojektidele […] ning erasektori, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamisele. […]"

13 Otsuse artikli 1 „Tagatis ja ülemmäärad" lõikes 1 on sätestatud:

„Ühendus annab EIP-le üldtagatise („ühenduse tagatis") EIP-l saadaolevate, kuid saamata jäänud maksete katmiseks seoses EIP rahastamiskõlblike investeerimisprojektide teostamiseks käesoleva otsusega hõlmatud riikides antud laenude ja laenutagatistega, kui nimetatud laen või laenutagatis on antud sõlmitud lepingu kohaselt, mis ei ole aegunud ja mida ei ole tühistatud, kui see on antud […] Euroopa Liidu asjakohaste välispoliitiliste eesmärkide toetamiseks."

14 Vaidlustatud otsuse artiklis 2 „Hõlmatud riigid” on sätestatud:

„1. EIP-lt ühenduse tagatise alusel toetuse saamiseks abikõlblike või potentsiaalselt abikõlblike riikide nimekiri on esitatud I lisas.

2. I lisas loetletud ning tärniga „*” märgitud riikide puhul ning I lisas loetlemata riikide puhul teeb nende abikõlblikkuse kohta EIP-lt ühenduse tagatise alusel toetuse saamiseks otsuse nõukogu [EÜ] artikli 181a lõikes 2 sätestatud korras ning iga üksikjuhtumit eraldi kaaludes.

[…]

4. Kui konkreetse riigi poliitilise või majandusliku olukorra suhtes tekib tõsiseid kartusi, võib nõukogu otsustada, et EIP finantstehingud ühenduse tagatise alusel selles riigis peatatakse asutamislepingu artikli 181a lõikes 2 sätestatud korras.”

15 Vaidlustatud otsuse artikli 3 pealkiri on „Kooskõla Euroopa Liidu poliitikasuundadega”. Selle sätte lõikes 1 on sätestatud, et „EIP rahastamistegevuse ja Euroopa Liidu eelarvevahendite koosmõju maksimeerimiseks kooskõlastatakse EIP välistegevus paremini Euroopa Liidu välispoliitika eesmärkidega”.

16 Artikli 3 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Koostöö toimub igas piirkonnas eraldi, arvesse võetakse EIP osa ja Euroopa Liidu poliitikat igas piirkonnas.”

17 Vaidlustatud otsuse I lisa sisaldab järgmist riikide loetelu, kes kooskõlas artikliga 2 on ühenduse tagatise alusel EIP toetuse saamiseks abikõlblikud:

„A. Kandidaatriigid

1) Kandidaatriigid

[…]

2) Võimalikud kandidaatriigid

[…]

B. Naaber- ja partnerriigid

1) Vahemere piirkond

[…]

2) Ida-Euroopa, Taga-Kaukaasia ja Venemaa

[…]

C. Aasia ja Ladina-Ameerika

1) Ladina-Ameerika

[…]

2) Aasia

Aasia (välja arvatud Kesk-Aasia):

[…]

Kesk-Aasia:

[…]

D. Lõuna-Aafrika

Lõuna-Aafrika.”

Hagi

Poolte argumendid

Euroopa Parlamendi argumendid

18 Euroopa Parlament on seisukohal, et vaidlustatud otsusest nähtub, et see on välispoliitika instrument, mis käsitleb koostööd nii arenguriikidega kui ka riikidega,

kes ei ole arenguriigid. Kuna koostööd arenguriikidega reguleerib ainult asutamislepingu XX jaotis „Arengukoostöö", tuleb EÜ artikkel 179 lisada selle otsuse õiguslike aluste hulka.

19 Euroopa Parlament märgib muu hulgas, et enamik piirkondi ja riike, mida see otsus puudutab, eriti naaber- ja partnerriikideks olevad Vahemere maad, Aasia, Lõuna-Ameerika ja Lõuna-Aafrika riigid, on Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) ja Maailmapanga kvalifikatsiooni kohaselt „arenguriigid". Vaidlustatud otsus täidab seega EÜ artikli 177 eesmärke, muu hulgas „arengumaade püsiva majandusliku ja sotsiaalse arengu" eesmärki.

20 Asjaolu, et vaidlustatud otsus puudutab ka kolmandaid riike, kes ei ole arenguriigid, ei tähenda, et otsus tuleks vastu võtta ainult EÜ artikli 181a alusel. Nimelt on selle Nizza lepinguga kehtestatud artikli mõte luua eraldiseisev õiguslik alus sõltumatutele finants- ja tehnilistele programmidele ning horisontaalsetele kokkulepetele kolmandate riikidega, kes ei ole arenguriigid.

21 Euroopa Parlament on ka seisukohal, et EÜ artikli 179 vaidlustatud otsuse õiguslike aluste hulgast väljajätmine võimaldab EÜ artikli 2 lõigete 2 ja 4 alusel nõukogul ühe või mitme arenguriigi kohta võtta EÜ artikli 181a alusel vastu üksikotsuseid, millega rikutakse aga EÜ asutamislepingut.

22 Euroopa Parlamendi sõnul toob majandus-, finants- ja tehniliste programmide väljajätmine arengukoostöö kohaldamisalast kaasa enamiku EÜ artiklil 179 põhinevate instrumentide välistamise, mis muudab selle sätte suures ulatuses sisutühjaks.

23 Samuti leiab Euroopa Parlament, et õigusliku aluse valiku peab tegema geograafilise kriteeriumi alusel, arvestades riike, kellega ühendus teeb koostööd asjassepuutuva ühenduse õigusakti alusel. Seega kohalduvad EÜ artiklid 179 ja 181a sõltuvalt nendes artiklites viidatud riikidest, mitte sõltuvalt nende sätete peamisest või teisesest eesmärgist. Kuna tegelikult tähendab EÜ artikli 177 eesmärkide täitmine majandus- ja finantskoostööd arenguriikidega, võib EÜ artiklite 179 ja 181a eesmärk olla sarnane, kuid puudutada erinevaid riike.

24 Teise võimalusena väidab Euroopa Parlament, et vaidlustatud otsus täidab ühel ajal nii EÜ artikli 181a kui ka EÜ artikli 179 eesmärke, sest see on meede majanduskoostööks nii arenguriikidega kui ka muude kolmandate riikidega. Kahe õigusliku aluse kasutamine on seega õigustatud, kuna arenguriikidega tehtav koostöö on vaidlustatud otsuses seatud eesmärkide lahutamatu osa.

Nõukogu argumendid

25 Nõukogu leiab, et EÜ artikkel 181a on kohane ja piisav õiguslik alus vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseks. Lisaks ei oma institutsiooni soov suuremas ulatuses akti vastuvõtmisest osa võtta tähtsust selle akti õigusliku aluse valikul.

26 Nõukogu hinnangul nähtub vaidlustatud otsuse eesmärgi ja sisu analüüsist, et otsuse ainus eesmärk on luua ühenduse instrumendi kaudu finantskoostööprogramm kolmandate riikidega.

27 Vaidlustatud otsus jääb EÜ artikli 181a kohaldamisalasse, kuna selles ei tehta kolmandate riikide osas mingit vahet selle alusel, kas nad on arenguriigid või mitte. Asjaolu, et EIP-i finantseerimistehingud peavad olema kooskõlas Euroopa Liidu välispoliitikaga ja täiendama võetud abimeetmeid, tähendab nõukogu arvates seda, et need peavad vastama ka ühenduse arengupoliitikale, nagu on nõutud EÜ artikli 181a lõike 1 esimeses lõigus.

28 Vaidlustatud otsuse vastuvõtmist ka EÜ artikli 179 alusel ei õigusta piisavalt asjaolu, et otsuses on sätestatud, et selle kohaldamine on kooskõlas arengupoliitikaga või et sellel on arengut soodustav mõju. Kuna nimetatud artikli lõigetes 1 ja 2 on sätestatud, et selle artikli alusel antakse EIP-i toetust ilma, et see piiraks muude asutamislepingu sätete kohaldamist, kehtib eelmises lauses öeldu ka selle asjaolu suhtes, et vaidlustatud otsuse I lisas toodud abikõlblike riikide või potentsiaalselt abikõlblike riikide nimekirjas on ka arenguriike.

29 Nõukogu täpsustab kohtuistungil, et tema hinnangul on ühenduse tagatise ja arenguriikide vahelise suhte kaudne laad see määrav põhjus, miks ei peaks vaidlustatud otsust vastu võtma ka EÜ artikli 179 alusel.

Komisjoni argumendid

30 Komisjon leiab, et EÜ artiklite 179 ja 181a kohaldamisala tuleb kindlaks määrata nii geograafilist (arenguriigid asutamislepingu XX jaotise kohaselt ja kolmandad riigid asutamislepingu XXI jaotise kohaselt) kui sisulist (EÜ artikli 177 lõikes 1 sätestatud kolm eesmärki asutamislepingu XX jaotise kohaselt ja majandus-, finants- ja tehnilise koostöö programmid XXI jaotise kohaselt) kriteeriumit arvestades.

31 Ta vaidleb vastu EÜ artikli 181a n-ö kitsalt geograafilise kohaldamisala tõlgendusele, mille on andnud Euroopa Parlament. See tõlgendus ei ole asutamislepingu XX ja XXI jaotise sõnastust arvestades põhjendatud. Nimelt viidatakse XXI jaotises geograafilise kriteeriumi osas kõigile kolmandatele riikidele, ka arenguriikidele. EÜ artiklit 181a võib seega arenguriikide suhtes kohaldada, kuna selle artikli peakirjas ega lõikes 1 ei ole sätestatud mingeid asjakohaseid piiranguid. Komisjon leiab, et Euroopa Parlament ei võta arvesse EÜ artikli 179 lõike 1 osa „[i]lma et see piiraks muude käesoleva lepingu sätete […] kohaldamist".

32 Ka komisjon on seisukohal, et vaidlustatud otsus on finantsinstrument, mis kohaldub eelkõige ühenduse sees. See otsus ei hakka olema kolmandatele riikidele EIP-i poolt antavate finantseeringute õiguslik alus – selleks oleks esmalt asutamislepingu lisaks oleva EIP põhikirja artikli 18 lõige 1.

33 Komisjon ja nõukogu tuletavad meelde, et EÜ artikli 181a kohaselt „vastab" selle sätte alusel läbiviidav ühenduseväline majandus-, finants- ja tehniline koostöö „ühenduse arengupoliitikale". Komisjon leiab, et seega olid EÜ asutamislepingu autorid seisukohal, et EÜ artikli 181a alusel võetavatel meetmetel võib olla arengule, sh arenguriikidele soodne mõju. Euroopa Kohtu poolt kohtuistungil esitatud küsimusele vastates märkis komisjon, et ka EIP-le tagatise andmiseks selliste riikide suhtes, kes on kõik arenguriigid asutamislepingu mõttes, oleks õiguslikuks aluseks ikkagi EÜ artikkel 181a, sest need riigid saaksid tagatise vaid kaudselt, st laenude kaudu, mida EIP annab tema sisemise menetluse kohaselt ja EIP põhikirja puudutava protokolli alusel.

Euroopa Kohtu hinnang

Sissejuhatavad märkused

34 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et ühenduse õigusakti õiguslik alus tuleb valida objektiivsete näitajate alusel, nagu õigusakti eesmärk ja sisu, mida saab kohtulikult kontrollida (vt selle kohta eelkõige 11. juuni 1991. aasta otsus kohtuasjas C-300/89: komisjon *vs*. nõukogu, nn titaandioksiidi kohtuotsus, EKL 1991, lk I-2867, punkt 10, ja 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-338/01: komisjon *vs*. nõukogu, EKL 2004, lk I-4829, punkt 54), mitte õigusliku aluse alusel, mida on kasutatud teiste, sarnaste ühenduse õigusaktide vastuvõtmisel (vt selle kohta 23. veebruari 1988. aasta otsus kohtuasjas 131/86: Ühendkuningriik *vs*. nõukogu, EKL 1988, lk 905, punkt 29, ja 20. mai 2008. aasta otsus kohtuasjas C-91/05: komisjon *vs*. nõukogu, EKL 2008, lk I-3651, punkt 106). Kui asutamislepingus on erisäte, mis võib olla teatud õigusakti õiguslik alus, peab selle õigusakti nimetatud sätte alusel vastu võtma (vt selle kohta eespool viidatud 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas komisjon *vs*. nõukogu, punkt 60, ja 26. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-533/03: komisjon *vs*. nõukogu, EKL 2006, lk I-1025, punkt 45).

35 Kui meetme kontrollimise käigus selgub, et see taotleb kahte eesmärki või et sellega reguleeritakse kahte valdkonda ning üks neist eesmärkidest või valdkondadest on määratletav peamisena, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab õigusaktil olema üksainus õiguslik alus, st peamisest eesmärgist või valdkonnast tulenev õiguslik alus (vt selle kohta eelkõige 17. märtsi 1993. aasta otsus kohtuasjas C-155/91: komisjon *vs*. nõukogu, EKL 1993, lk I-939, punktid 19 ja 21; 30. jaanuari 2001. aasta otsus kohtuasjas C-36/98: Hispaania *vs.* nõukogu, EKL 2001, lk I-779, punkt 59; eespool viidatud 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas komisjon *vs*. nõukogu, punkt 55, ja eespool viidatud 20. mai 2008. aasta kohtuotsus C-91/05: komisjon *vs*. nõukogu, punkt 73).

36 Meetme osas, millel on mitu üksteistest lahutamatult seotud eesmärki või reguleeritavat valdkonda, millest ükski ei ole teiste suhtes kõrvalise tähtsusega, on Euroopa Kohus otsustanud, et kui kohaldada saab erinevaid EÜ asutamislepingus sätestatud õiguslikke aluseid, peavad selle meetme õiguslikuks aluseks erandina olema need

vastavad erinevad õiguslikud alused (vt selle kohta 11. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-211/01: komisjon *vs*. nõukogu, EKL 2003, lk I-8913, punkt 40, ja eespool viidatud 20. mai 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu, punkt 75).

37 Euroopa Kohus on aga juba otsustanud, eelkõige eespool viidatud titaandioksiidi kohtuotsuse punktides 17–21, et kahekordse õigusliku aluse kasutamine on välistatud juhul, kui ühe ja teise õigusliku aluse jaoks ettenähtud menetlused on ühildamatud (vt selle kohta ka 25. veebruari 1999. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-164/97 ja C-165/97: Euroopa Parlament *vs*. nõukogu, EKL 1999, lk I-1139, punkt 14; eespool viidatud 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas komisjon *vs*. nõukogu, punkt 57; samuti 10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-94/03: komisjon *vs*. nõukogu EKL 2006, lk I-1, punkt 52, ja 10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-178/03: komisjon *vs*. Euroopa Parlament ja nõukogu, EKL 2006, lk I-107, punkt 57).

38 Eeltoodut arvestades tuleb kindlaks teha, kas vaidlustatud otsust võib õiguspäraselt vastu võtta ainult EÜ artikli 181a alusel. Selleks tuleb esiteks analüüsida asutamislepingu XX jaotises asuva EÜ artikli 179 ja asutamislepingu XXI jaotises asuva EÜ artikli 181a omavahelist suhet, enne kui hakata analüüsima, kas selle otsuse sisu ja eesmärk kuulub nende mõlema artikli kohaldamisalasse, nagu väidab Euroopa Parlament. Kui see on nii, tuleb uurida, milline oli vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseks kohane õiguslik alus.

Asutamislepingu XX ja XXI jaotisega reguleeritavate valdkondade ulatus

39 On tõsi, nagu toonitab ka komisjon, et sõnasõnalises tähenduses on EÜ artiklis 181a kasutatud väljend „kolmandad riigid" piisavalt laiatähenduslik, et hõlmata nii arenguriike kui ka muid kolmandaid riike. Sellest ei saa aga siiski järeldada, kitsendades ka EÜ artikli 179 kohaldamisala, et igasugune majandus-, finants- ja tehniline koostöö arenguriikidega EÜ artikli 177 tähenduses võib toimuda ainult EÜ artikli 181a alusel.

40 Kuigi EÜ artiklis 181a on *expressis verbis* viidatud „majandus-, finants- ja tehnilisele koostööle" ja EÜ artiklis 179 on seevastu ainult üldiselt viidatud „meetmetele", võib see koostöö, olenevalt tema rakendamise viisist, olla siiski üks tüüpilisi arengukoostöö vorme. On selge, et EIP tegutseb peamiselt majandus-, finants- ja tehnilise koostöö vallas. EÜ artiklis 179, koosmõjus EÜ artikliga 177, on sätestatud, et EIP aitab oma põhikirjas esitatud tingimuste kohaselt kaasa ühenduse arengukoostöö alase poliitika eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete võtmisele. Nii on märgitud nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavalduse Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses „Euroopa konsensus [arengu alal]" (ELT 2006, C 46, lk 1) punktis 119, et EIP „[mängib ühenduse abi rakendamisel] üha olulisemat rolli […], investeerides arengumaade era- ja avalikesse ettevõtetesse".

41 Lisaks algab EÜ artikkel 181a sõnadega „[i]lma et see piiraks muude käesoleva lepingu sätete ning eelkõige XX jaotise sätete kohaldamist". See sõnastus väljendab ideed, et XX jaotis reguleerib just arengukoostööd.

42 Tõepoolest, nagu nõukogu ja komisjon meenutavad, algab ka EÜ artikkel 179 sõnadega „[i]lma et see piiraks käesoleva lepingu teiste sätete kohaldamist".

43 Samas tuleb aga märkida, nagu Euroopa Parlament on välja toonud oma menetlusdokumentides, et esiteks sõnastati EÜ artikkel 179 ajal, mil EÜ artiklit 181a veel ei olnud – XXI jaotis, mille alla viimati nimetatud artikkel kuulub, viidi asutamislepingusse sisse alles Nizza lepingu muudatustega. Enne EÜ artikli 181a kehtimahakkamist ja kui tegemist ei olnud ühenduse muud poliitikat reguleeriva instrumendiga, otsustas ühendus meetmete võtmise üle ja sõlmis koostöölepinguid kolmandate riikidega, kes ei olnud arenguriigid, EÜ artikli 235 alusel (muudetud EÜ artikliks 308), kui selleks

puudus spetsiifiline õiguslik alus. XXI jaotise sisseviimisega asutamislepingusse kehtestati seega nimetatud koostööle spetsiifiline õiguslik alus ja muudeti ühenduse initsiatiivide algatamine selles valdkonnas paindlikumaks, asendades EÜ artikliga 308 nõutava ühehäälsuse nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega.

44 Teiseks on EÜ artiklis 179 sätestatud reservatsioon ebamäärasem kui see, mis on sätestatud EÜ artiklis 181a, kus viidatakse otseselt asutamislepingu XX jaotisele.

45 Eeltoodut arvestades on EÜ artiklis 181a sätestatud reservatsioon asutamislepingu XX jaotise suhtes kohaldamisel ülimuslik võrreldes EÜ artikli 179 reservatsiooniga.

46 Seda tõlgendust ei muuda ka komisjoni argumentatsioon, mis on välja toodud käesoleva kohtuotsuse punktis 33 ja mille kohaselt võib arengukoostöö poliitikat puudutavaid meetmeid vastu võtta ainult EÜ artiklile 181a tuginedes, kui need meetmed on kooskõlas EÜ asutamislepingu XX jaotises kehtestatud poliitikaga. EÜ artikli 181a lõike 1 sõnastus, mille kohaselt majandus-, finants- ja tehniline koostöö „[…] vastab ühenduse arengupoliitikale", tähendab lihtsalt seda, et kui ühendus võtab EÜ artikli 181a alusel meetmeid, peab ta jälgima, et need oleksid kooskõlas meetmetega, mis on otsustatud võtta või mida võidakse võtta EÜ artikli 179 alusel. Sellist käsitlust toetab ka EÜ artikkel 178, mille kohaselt võtab ühendus arvesse EÜ artiklis 177 seatud eesmärke poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid.

47 Järelikult kuna EÜ artiklit 181a tuleb kohaldada nii, et see ei piiraks asutamislepingu arengukoostööd reguleeriva XX jaotise sätete kohaldamist, ei saa see säte olla õiguslikuks aluseks meetmetele, mille eesmärk on EÜ artiklis 177 ette nähtud arengukoostöö XX jaotise mõttes.

48 Ilma et käesolevas asjas oleks vaja lahendada küsimust, kas majandus-, finants- ja tehnilist koostööd arenguriikidega võib läbi viia ainuüksi EÜ artiklile 181a tuginedes, kuna sellel koostööl eespool viidatud eesmärgid puuduvad, tuleb siinkohal analüüsida vaidlustatud otsuse sisu ja eesmärki.

Vaidlustatud otsuse sisu

49 Vaidlustatud otsuse artikli 1 lõikes 1 antakse EIP-le eelarvetagatis, mis katab selle otsusega puudutatud riikides tema poolt rahastatud projektidelt saadavaid, kuid tagasimaksmata summasid, kui finantseering oli tehtud just Euroopa Liidu välispoliitiliste eesmärkide toetamiseks.

50 Vaidlustatud otsuse artikli 2 lõike 1 kohaselt on EIP-lt ühenduse tagatise alusel toetuse saamiseks abikõlblike või potentsiaalselt abikõlblike riikide nimekiri esitatud otsuse I lisas. See nimekiri on jaotatud nelja ossa, mis käsitlevad vastavalt kandidaatriike, naaber- ja partnerriike, Aasiat ja Lõuna-Ameerikat ning Lõuna-Aafrikat.

51 Euroopa Parlament väidab, et enamik selles lisas loetletud riikidest on OECD ja Maailmapanga kvalifikatsiooni kohaselt „arenguriigid". Nõukogu ja komisjon ei ole sellele kvalifikatsioonile vastu vaielnud.

52 Selle kohta tuleb esiteks meelde tuletada, et mõistet „arengumaa", mida asutamislepingu XX jaotise pealkirjas kasutatakse, asutamislepingus lahti ei seletata. On selge, nagu selgub ka nii poolte suulistest vastustest Euroopa Kohtu poolt kohtuistungil esitatud küsimusele kui ka käesoleva kohtuotsuse punktis 40 viidatud ühisavalduse teisest joonealusest viitest, et ühenduse praktikas pööratakse erilist tähelepanu arenguabi saajate nimekirjale, mille koostab OECD abi- ja arengukomitee. Siiski

tuleb mõistele „arenguriik” anda sõltumatu ühenduse tõlgendus. Seda tuleb teha ka seetõttu, et arenguriikide kategooria on dünaamiline, st see võib ajas vähe etteprognoositavate sündmuste tõttu muutuda.

53 Käesolevas asjas piisab märkusest, et on selge, et suur osa, lausa enamik vaidlustatud otsuse lisas loetletud abikõlblikest riikidest võib kuuluda sellesse kategooriasse, olenemata selle mõiste täpsest tähendusest.

54 Vastupidi sellele, mida väidavad nõukogu ja komisjon, ei saa eeltoodut arvestades välistada, et vaidlustatud otsuse abil finantskoostöö tegemine kolmandate riikidega võib olla käsitatav arengukoostööna asutamislepingu XX jaotise tähenduses.

55 Nagu märgivad ka Euroopa Parlament ja komisjon, saavad teatud projektis EIP-ga koostööd tegevad isikud tänu ühenduse tagatisele laenu soodsama intressiga, mis võib olla käsitatav abimeetmena. EÜ artikli 179 lõikes 2 on sätestatud, et EIP aitab kaasa ühenduse arengukoostööpoliitikale. Seega asjaolu, et EIP tegeleb peamiselt tagasimakstavate laenude, mitte toetuste andmisega, ei välista, et teatud tema finantseeringud võivad olla käsitatavad arenguabina.

56 Samas kontekstis tuleb ka märkida, et vaidlustatud otsuse artikli 2 lõike 2 kohaselt võib nõukogu teatud riike, sh riike, keda ei ole vaidlustatud otsuse I lisas nimetatud, puudutavale EIP finantseeringule ühenduse tagatise andmise otsustada iga üksikjuhtumit eraldi kaaludes. Vastavalt vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikele 4 võib nõukogu ka otsustada, et teatud tingimuste esinemisel on selle tagatise alusel uued EIP finantseeringud peatatud. Ei ole välistatud, et nõukogu otsused, mis võetakse vastu

vaidlustatud otsuse artikli 2 lõigete 2 või 4 alusel, puudutavad ka arenguriike. Nende sätete kohaselt võetakse aga vastavad otsused vastu EÜ artiklis 181a sätestatud korras, olenemata sellest, kas tegemist on arenguriikidega asutamislepingu XX jaotise tähenduses või mitte.

Vaidlustatud otsuse eesmärk

57 Kuigi vaidlus puudub asjaolu üle, et vaidlustatud otsus on vastu võetud ühenduse finantsinstrumendina kolmandate riikidega tehtavat finantskoostööd silmas pidades, ei ole ühelt poolt Euroopa Parlament ning teiselt poolt nõukogu ja komisjon ühel meelel sellest asjaolust tulenevate tagajärgede suhtes.

58 Euroopa Parlament väidab, et vaidlustatud otsuse arenguriike puudutav osa täidab EÜ artikli 177 eesmärke, edendades eelkõige püsivat majanduslikku ja sotsiaalset arengut. Nõukogu ei ole selle väitega nõus, jättes aga märkimata, mis siis vastasel korral arenguriikide seisukohast on selle otsuse eesmärk asutamislepingu XX jaotise tähenduses.

59 Vastupidi sellele, mida väidavad nõukogu ja komisjon, ei nähtu käesoleva kohtuotsuse punktis 57 esitatud kirjeldusest niivõrd vaidlustatud otsuse eesmärk kui selle sisu. Vaidlustatud otsusest tuleneb nimelt, et ühenduse tagatise andmisega taotletakse eesmärke, mis on ulatuslikumad kui meetmel, millega taotletaks arengukoostööd alles teises järjekorras. Nimetatud otsuse põhjendusest 3 tuleneb, et selle meetmega

soovitakse EIP krediidireitingut kahjustamata kaasa aidata ühenduse välistegevusele. Lisaks nähtub vaidlustatud otsuse artiklist 1, et ühenduse tagatis antakse vaid sellistele finantseerimistehingutele, mille kohta on otsustatud, et need tehakse „Euroopa Liidu asjakohaste välispoliitiliste eesmärkide toetamiseks".

60 Nagu märgib Euroopa Parlament kohtuistungil, on võimalik, et selle tagatise puudumisel ei saa EIP asjassepuutuvates riikides finantseerimistehinguid teha. Arvestades teatud kolmandatesse riikidesse tehtavate finantseeringutega seotud riske, võivad nendes riikides läbiviidavad tehingud EIP krediidireitingut negatiivselt mõjutada, mistõttu EIP on selle vältimiseks sunnitud selliseid tehinguid kas üldse mitte tegema või tegema neid laenusaajate jaoks oluliselt vähemsoodsatel tingimustel. Seega on ühenduse tagatisel tema positiivse mõju tõttu EIP krediidireitingule EIP tehingute suhtes kolmandates riikides soodustav või isegi nende tehingute sooritamist võimalikuks muutev toime. Järelikult on selle krediidireitingu kõrgelhoidmine vajalik selleks, et saavutada vaidlustatud otsuse oluline eesmärk – aidata kaasa ühenduse välispoliitika elluviimisele.

61 Isegi kui eeldada, nagu arvasid nõukogu ja Euroopa Parlament, et ühenduse tagatisel on vaidlustatud otsusesse puutuvatele kolmandatele riikidele vaid kaudne mõju, ei välista see seda, et vaidlustatud otsus võib olla osa ühenduse arengukoostööpoliitikast, kuna ta võimaldab EIP-l nendes riikides finantseeringuid teha soodsamatel tingimustel.

62 Vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei saa vaidlustatud otsust pidada peamiselt ühendusesiseseks meetmeks. On tõsi, et esmalt mõjutab ühenduse tagatis peamiselt ühenduse sisemist tasandit, nimelt EIP ja ühenduse eelarve omavahelist suhet. Kuid nagu nähtub ka käesoleva kohtuotsuse punktist 59, ei ole see tagatis nimetatud otsuse

eesmärk, vaid pigem meede, millega otsuse eesmärk saavutada, st millega saavutada ühenduse välispoliitika toetamine, lihtsustades ja tugevdades EIP kaudu finantskoostööd kolmandate riikidega.

63 Ühenduse arengukoostööalane poliitika on osa ühenduse välistegevusest. Lisaks on vaidlustatud otsuse põhjenduses 8 toonitatud, et EIP finantstehingud peaksid olema kooskõlas Euroopa Liidu välispoliitikaga, sealhulgas konkreetsete piirkondlike eesmärkidega, ja seda toetama. Samuti on vaidlustatud otsuse artikli 3 lõikes 2 sõnaselgelt sätestatud, et koostöö toimub igas piirkonnas eraldi, arvesse võetakse EIP osa ja Euroopa Liidu poliitikat igas piirkonnas.

64 Vaidlustatud otsuse põhjendusest 4 tuleneb, et ühenduse tagatis peaks katma neid EIP finantseerimistehinguid, mis on tehtud Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendiga ja arengukoostöö rahastamisvahendiga hõlmatud riikides. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 7 märgitakse ära määruse nr 1717/2006 alusel kehtestatud stabiliseerimisvahend. Selle otsusega soovitakse seega toetada just tegevust, mida viiakse läbi nende kolme instrumendiga, mille eesmärk, vähemalt osaliselt, on arengukoostöö asutamislepingu XX jaotise mõttes. See analüüs on kooskõlas vaidlustatud otsuse põhjendusega 15, mis puudutab just seda, et vajaduse korral tuleks otsida võimalusi „EIP rahastamistegevuse ühendamiseks [Euroopa Liidu] eelarvevahenditega toetuste, riskikapitali ja intressitoetuste vormis, lisaks tehnilisele abile projektide ettevalmistamisel ja rakendamisel ning õigusraamistiku täiustamisel".

65 Samuti on konkreetsed eesmärgid, millele viidatakse vaidlustatud otsuse preambulis ja mis puudutavad otsuse kohaldamisalasse jäävaid piirkondi, vähemalt osaliselt tüüpiliselt arengukoostööle omased eesmärgid. Nii nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 12, mida Euroopa Parlament kohtuistungil tsiteeris, et EIP rahastamistegevus Aasias ja Ladina-Ameerikas – piirkondades, kus „EIP peaks seadma eesmärgiks oma tegevuse järkjärgulise laiendamise paljudesse […] riikidesse, sealhulgas vaesematesse riikidesse" – peaks keskenduma keskkonnasäästlikkusele ja energia varustuskindluse projektidele ning Euroopa Liidu jätkuvale kohalolekule nendes piirkondades välismaiste otseinvesteeringute ning tehnoloogia ja oskusteabe edasiandmise kaudu. Vaidlustatud otsuse põhjendustest 13 ja 14 nähtub vastavalt, et Kesk-Aasias peaks EIP keskenduma suurematele energia tootmise ja edastamise projektidele, millel on

piiriülene mõju, ning Lõuna-Aafrikas avalikku huvi pakkuvatele infrastruktuuriprojektidele ja erasektori, sh väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamisele.

66 Sellest tuleneb, et finantskoostööl, mis vaidlustatud otsuse kohaselt toimub EIP-le antud ühenduse tagatise kaudu, on arenguriikide osas ka EÜ artiklis 177 sätestatud sotsiaal-majanduslikud eesmärgid, eelkõige arengumaade püsiv majanduslik ja sotsiaalne areng.

67 Eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud otsus kuulub osas, milles see puudutab arenguriike asutamislepingu XX jaotise tähenduses, nimetatud jaotise kohaldamisalasse ning järelikult EÜ artikli 179 kohaldamisalasse. Järelikult reguleerib see otsus kahte valdkonda, millest esimene on EÜ artiklis 179 sätestatud arengukoostöö ja teine EÜ artiklis 181a sätestatud majandus-, finants- ja tehniline koostöö kolmandate riikidega, kes ei ole arenguriigid.

Vaidlustatud otsuse reguleeritava kahe valdkonna omavaheline suhe

68 Vastupidi sellele, mida väidab Euroopa Parlament, ei piisa asjaolust, et vaidlustatud otsus reguleerib kahte valdkonda, nagu on kirjeldatud eelmises punktis, järeldamaks, et otsus oleks tulnud vastu võtta ühel ajal nii EÜ artikli 179 kui ka EÜ artikli 181a alusel. Arvestades käesoleva kohtuotsuse punktides 35 ja 36 viidatud kohtulahendeid, tuleb lisaks kindlaks teha, kas üks otsuses reguleeritud valdkondadest on käsitatav peamise

või ülekaalukana ja teine valdkond kõrvalisena, või kui see nii ei ole, siis kas need kaks valdkonda on omavahel lahutamatult seotud nii, et kumbki valdkond ei ole kõrvalise tähtsusega.

69 Esiteks tuleb märkida, et käesolevas asjas vaidluse all olevad õiguslikud alused, st EÜ artikkel 179 ja EÜ artikkel 181a puudutavad mõlemad koostööd kolmandate riikidega, muu hulgas ka finantstasandil, ja nagu nähtub just käesoleva kohtuotsuse punktist 55, on EIP osavõtt finantskoostööst arenguriikidega osa arengukoostööst asutamislepingu XX jaotise tähenduses.

70 Samuti tuleb siinkohal märkida, et kuigi nõukogu ja komisjon väidavad, et vaidlustatud otsuse peamine eesmärk ja peamised reguleeritavad valdkonnad on seotud ainult EÜ artikliga 181a, ning et kõrvalise tähtsusega eesmärk ja kõrvalise tähtsusega valdkonnad on seotud EÜ artikliga 179, ei ole nad tõendanud, miks on ühenduse ja kolmandate riikide, kes on arenguriigid, vaheline majandus-, finants- ja tehniline koostöö nii erinev arengukoostööst asutamislepingu XX jaotise tähenduses, et vaidlustatud otsusel – ka osas, mis puudutab koostööd arenguriikidega – on peamine või ülekaalukas eesmärk ja peamiselt või ülekaalukalt reguleeritavad valdkonnad, mis ei ole käsitatavad arengukoostööna asutamislepingu XX jaotise mõttes.

71 Vaidlustatud otsuse eesmärk on tugevdada EIP-le antud ühenduse tagatise kaudu finantskoostööd nii arenguriikide kui ka muude kolmandate riikidega. Vaidlustatud otsus puudutab seega nii samalaadseid tehinguid, mis on eristatavad ainult asjassepuutuvate piirkondade ja riikide alusel. Nagu nähtub ka kohtujuristi ettepaneku punktidest 77 ja 78, oleks riskantne, kui mitte isegi meelevaldne hakata üritama otsuses kindlaks määrata ülekaalukamat geograafilist piirkonda. See on tõsi seda enam, et asutamislepingu XX jaotise mõttes on arenguriikide kategooria muutuv, arvestades

vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 2 sätestatud nõukogu õigust otsustada igal üksikjuhul EIP-lt ühenduse tagatisega toetust saavate abikõlblike riikide üle, keda ei ole vaidlustatud otsuse lisas isegi märgitud.

72 Eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud otsuse sisu ja eesmärgi seisukohast reguleeritakse sellega valdkondi, mis on omavahel lahutamatult seotud ja mis kuuluvad ühel ajal nii EÜ artikli 179 kui ka EÜ artikli 181a kohaldamisalasse, ning ei saa ka kinnitada, et üks eesmärkidest või reguleeritavatest valdkondadest oleks peamine või ülekaalukas. Arvestades käesoleva kohtuotsuse punktis 36 viidatud kohtupraktikat, tuleb järelikult asuda seisukohale, et vaidlustatud otsus oleks tulnud põhimõtteliselt vastu võtta mõlema artikli alusel, v.a siis, kui nende õiguslike aluste ühine kasutamine on välistatud käesoleva kohtuotsuse punktis 37 viidatud kohtupraktika mõttes, mida tuleb siinkohal uurida.

Menetluste omavaheline ühilduvus

73 Vastates kohtuistungil Euroopa Kohtu küsimusele, kas vastavalt EÜ artiklis 179 ja EÜ artiklis 181a ette nähtud menetlused on omavahel ühilduvad, leidsid kõik pooled, et nad seda on, märkides, et teatud meetmed on ühenduse seadusandja juba kehtestanud ühel ajal mõlemale artiklile tuginedes.

74 Selle kohta tuleb meenutada, et nagu nähtub ka käesoleva kohtuotsuse punktis 34 viidatud kohtupraktikast, ei saa ühenduse õigusakti õiguslikku alust valida õigusliku aluse alusel, mida on kasutatud teiste sarnaste ühenduse õigusaktide vastuvõtmisel.

75 Nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 37, on kahe õigusliku aluse üheaegne kasutamine välistatud siis, kui ühe ja teise õigusliku aluse jaoks ette nähtud menetlused on ühildamatud.

76 Käesolevas asjas tuleb märkida, et erinevalt asjaoludest, mille põhjal tehti eespool viidatud titaandioksiidi kohtuotsus, tuleb nõukogul nii EÜ artiklis 179 viidatud menetluses kui ka EÜ artiklis 181a viidatud menetluses otsus vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega.

77 On tõsi, et EÜ artikli 179 alusel tegutsedes täidab Euroopa Parlament kaasotsustusmenetluses koos nõukoguga seadusandja rolli, samas kui EÜ artikli 181a alusel tegutsedes – ja vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel kasutati ainult seda õiguslikku alust – tuleb nõukogul Euroopa Parlamendiga ainult konsulteerida.

78 Siinkohal tuleb meenutada Euroopa Parlamendi rolli olulisust ühenduse seadusandlikus protsessis. Nagu Euroopa Kohus on juba märkinud, peegeldab Euroopa Parlamendi osalemine selles protsessis demokraatia aluspõhimõtte järgimist ühenduse tasandil, nimelt seda, et rahvas osaleb esinduskogu kaudu võimu teostamisel (vt selle kohta eespool punktis 20 viidatud titaandioksiidi kohtuotsus, punkt 20 ja selles viidatud kohtupraktika, ning 30. märtsi 1995. aasta otsus kohtuasjas C-65/93: Euroopa Parlament *vs*. nõukogu, EKL 1995, lk I-643, punkt 21).

79 Vastupidi nendele asjaoludele, mille põhjal tehti eespool viidatud titaandioksiidi kohtuotsus, ei kahjustaks käesoleva kohtuasja asjaolusid arvestades kahekordne õiguslik alus, st nii EÜ artikli 179 kui ka EÜ artikli 181a kasutamine, Euroopa Parlamendi õigusi (vt selle kohta eespool viidatud 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsused komisjon *vs.* nõukogu, punkt 54, ja kohtuotsus komisjon *vs*. Euroopa Parlament ja nõukogu, punkt 59). Otsuse vastuvõtmisel EÜ artikli 179 alusel peaks Euroopa

Parlamendi osalus olema olulisem, kuna selles sättes viidatakse otsuse vastuvõtmisele nn kaasotsustusmenetluses. Euroopa Kohtus ei ole ka väidetud, et nende kahe õigusliku aluse üheaegne kasutamine oleks õigustehniliselt võimatu.

80 Lisaks räägivad mitmed tegurid järelduse kasuks, et nii EÜ artikli 179 kui EÜ artikli 181a kasutamine õigusliku alusena oleks olnud vaidlustatud otsust arvestades võimalik ja ka kohane.

81 Esiteks, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 69-72, on vaidlustatud otsusega reguleeritud valdkonnad, st esiteks arenguriigid ja teiseks muud kolmandad riigid omavahel lahutamatult seotud. Arvestades arenguriikide asutamislepingu XX jaotise tähenduses kategooria dünaamilisust ja õiguskindluse tagamise nõuet, ei saaks praktikas eelistada kahe eraldiseisva õigusakti vastuvõtmist, millest üks puudutaks arenguriike ja tugineks ainult EÜ artiklile 179 ning teine muid kolmandaid riike, mis ei ole arenguriigid, ja mis tugineks ainult EÜ artiklile 181a. Teiseks, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse samadest eespool viidatud punktidest, ei ole tuvastatav, et üks valdkond oleks teisega võrreldes kõrvalise tähtsusega.

82 Neid asjaolusid arvestades annaks lahendus, kus eelistataks EÜ artiklites 179 ja 181a vastavalt ette nähtud „kaasotsustusmenetluse" ja „konsultatsioonimenetluse" erinevusi arvestades õigusliku alusena EÜ artiklit 179 kui õiguslikku alust, mis näeb ette Euroopa Parlamendi ulatuslikuma sekkumise, tulemuseks selle, et valitud õiguslik alus ei hõlma selgelt majandus-, finants- ja tehnilist koostööd nende kolmandate riikidega, kes ei ole arenguriigid. Sel juhul mõjutataks nõukogu seadusandlikku rolli vältimatult samamoodi nagu siis, kui õigusliku alusena kasutataks nii EÜ artiklit 179 kui EÜ artiklit 181a. Samuti nagu EÜ artikkel 181a [nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 47] ei saa olla õiguslik alus meetmetele, millega taotletakse EÜ artikli 177 – mis puudutab arengukoostööd asutamislepingu XX jaotise mõttes – eesmärke, ei saa ka EÜ artikkel 179 olla üldjuhul õiguslikuks aluseks koostöömeetmele, millega selliste eesmärkide saavutamist ei taotleta.

83 Eeltoodust tuleneb, et arvestades käesoleva kohtuasja spetsiifilisi asjaolusid, eriti asutamislepingu XX ja XXI jaotise teineteist täiendavat laadi ning EÜ artiklite 179 ja 181a peaaegu et teineteisest sõltuvat ülesehitust, ei ole nendes kahes artiklis ette nähtud menetlused omavahel ühildamatud.

84 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud otsuse õiguslikud alused oleksid erandkorras pidanud olema nii EÜ artikkel 179 kui ka EÜ artikkel 181a.

85 Arvestades kõike eeltoodut, tuleb vaidlustatud otsus seega tühistada, sest selle õiguslikuks aluseks on ainult EÜ artikkel 181a.

Vaidlustatud otsuse tagajärgede kehtimajätmine

86 Euroopa Parlament, kellega selles küsimuses nõustuvad nii nõukogu kui ka komisjon, paluvad Euroopa Kohtult, et juhul, kui kohus vaidlustatud otsuse tühistab, jätaks ta selle teatud tagajärjed kuni uue otsuse vastuvõtmiseni kehtima.

87 Vastavalt EÜ artikli 231 teisele lõigule võib Euroopa Kohus määrust tühistades märkida, kui ta seda vajalikuks peab, milliseid tühiseks tunnistatud määruse tagajärgi loetakse kehtivaks. Seda sätet saab analoogia korras kohaldada ka otsusele, kui esinevad olulised õiguskindluse kaalutlused, mis on võrreldavad teatud määruste tühistamise põhjustega

ja mis õigustavad seda, et Euroopa Kohus teostab talle EÜ artikli 231 teises lõigus antud pädevust (vt selle kohta eelkõige 26. märtsi 1996. aasta otsus kohtuasjas C-271/94: Euroopa Parlament *vs.* komisjon, EKL 1996, lk I-1689, punkt 40; 12. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-106/96: Ühendkuningriik *vs.* komisjon, EKL 1998, lk I-2729, punkt 41, ja 28. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-22/96: Euroopa Parlament *vs.* nõukogu, EKL 1998, lk I-3231, punktid 41 ja 42).

88 Vaidlustatud otsuse artikli 10 kohaselt jõustus otsus kolmandal päeval pärast otsuse avaldamist Euroopa Liidu Teatajas, mis leidis aset 30. detsembril 2006. On selge, et tagatise tühistamine ilma selle tagajärgede kehtivaks jätmiseta võib negatiivselt mõjuda EIP krediidireitingule ja tekitada kahjulikku ebakindlust käimasolevatele ja tulevikus tehtavatele EIP finantseerimistehingutele.

89 Need on olulised õiguskindluse kaalutlused, mis õigustavad seda, et Euroopa Kohus rahuldab poolte nõude jätta vaidlustatud otsuse tagajärjed kehtima. Seega ei jõustu vaidlustatud otsuse tühistamise tagajärjed kohe, vaid siis, kui mõistliku aja jooksul jõustub uus otsus. Mõistlikuks ajaks võib pidada 12 kuud käesoleva kohtuotsuse kuulutamisest.

Kohtukulud

90 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Euroopa Parlament on kohtukulude hüvitamist nõukogult nõudnud ja kuna viimati nimetatu on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista nõukogult. Kodukorra artikli 69 lõike 4 esimese lõigu kohaselt kannab menetlusse astunud komisjon ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Tühistada nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsus nr 2006/1016/EÜ, millega Euroopa Investeerimispangale antakse ühenduse tagatis ühendusevälistele projektidele antavatest laenudest ja laenutagatistest tekkida võiva kahjumi puhuks.**

2. **Otsuse 2006/1016 tagajärjed jäävad kehtima Euroopa Investeerimispanga finantseerimistehinguid puudutavas osas, milles lepitakse kokku enne õigel õiguslikul alusel, st EÜ artiklite 179 ja 181a alusel vastu võetud uue otsuse jõustumist, mis peab toimuma maksimaalselt 12 kuu jooksul alates käesoleva kohtuotsuse kuulutamisest.**

3. **Mõista kohtukulud, v.a Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud, välja Euroopa Liidu Nõukogult.**

4. **Euroopa Ühenduste Komisjon kannab ise oma kohtukulud.**

Allkirjad